

бя“ . . .“ („Цариградски вѣстникъ“ брой 288 отъ 4 августъ 1856 год.).

Тая дописка съ словото на Неофита се прочете на всѣху въ България съ всеко одобрене, най-вече политическата негова част—за *Хати-хумаюна*. Но въ Цариградъ висшата църковна власть, по свои видове и съображения, не бѣше на същото мнѣние за това слово, и владиката Неофитъ получи отъ нея люто изобличение за него, биде извиканъ да се оправдава, и съ едно опровержение, печатано въ гръцкия вѣстникъ, органъ на Патриаршията въ Цариградъ, обвини търновския дописникъ на „Царигр. вѣстникъ,“ въ пластография и клевета. А той бѣше, както казахъ, Д-ръ В. Беронъ. Това обвинение върху дописника нѣмаше резонъ; всекой въ Търново знаеше, че Неофитъ бѣше държалъ тая проповѣдь въ митрополийската църква на храмовия ѝ празникъ на 29 юния въ същата смисль, както бѣше я резюмиралъ Д-ръ Беронъ въ дописката си.

Това поведение на Неофита, да опровергава същността на сказката си, когато тя въ тоя съкратенъ видъ се публикува съ негово знание и одобрене, бѣше цѣль скандалъ. Не отъ драга воля обаче той направи опровержението ѝ, по слѣдующето мое прѣдположение. Когато на 4 августа 1856 се появи въ „Цар. вѣстникъ“ дописката съ словото му, въ което се проповѣдваше тъй грѣмливо *Хати-хумаюна*—равноправность на всички въ Турция подданици, безъ разлика на вѣра и народность, дѣдо Никола съ бунтовнически байракъ бѣше излѣзалъ да иска неотложното приложение на тая равноправность, и гласътъ му въ кръвь бѣше задушенъ. За да получи Неофитъ отъ Патриаршията строгия църковенъ упрѣкъ, навѣрно, въ това поне азъ не се съмнѣвамъ, тя е получила такъвъ же политически упрѣкъ отъ В. Порта, съ посочвание на самото загадочно съвпадение, гдѣто името на султанския актъ, *Хати-хумаюна*, издаденъ за да се неиспълнява никога, въ България се проповѣдва, и отъ владиката въ църква, и отъ бунтовника въ балкана. Да ли отъ тая точка не бѣше излѣзълъ и слухътъ, че Неофитъ нагласилъ дѣда Никола да вдига бунтъ въ името на тоя Хати-хумаюнь и пр.? Тоя слухъ най-първо се появи, до колкото помня, въ нѣкои вѣстници въ Цариградъ. Слабо бѣше това бунтовническо движение, а слѣдъ печалния неговъ край, устроителитѣ му се воспользувахъ отъ слуха, пустнхтъ отъ самитѣ турски власти, че то било работа на гръцкия влади-